

DE REGEL VAN DE OFS VOORWOORD

IN AANSLUITING OP HET LANDELIJK THEMA '40 JAAR REGEL VAN DE OFS' ZULLEN WE DIT JAAR IN IEDERE DOORTOCHT AANDACHT BESTEDEN AAN ONZE REGEL. HIERBIJ HET VOORWOORD.

DE REGEL VAN DE OFS

Als een kandidaat te kennen heeft gegeven om lid te willen worden van een broederschap en later geprofest zou willen worden in de OFS, dan zijn wij daar heel blij mee. Maar toch kan dat niet van de ene op de andere dag, de kandidaat kan slechts geprofest worden nadat hij of zij door de broederschap en de vormingsverantwoordelijke (VV) van de broederschap in een proefperiode wegwijs wordt gemaakt in de Franciscaanse spiritualiteit en geschriften. Hiervoor gebruiken (in principe) alle vormingsverantwoordelijken van onze broedersschappen hetzelfde lesmateriaal. De meesten van ons kennen wel de 'Introductiebrieven', 'De 7 stappen' en/of de 'Lesbrieven van Fonck'.

In 2016 is de Commissie Vorming (als subcommissie van het LB) begonnen om de lesstof te herschrijven en daar waar nodig te actualiseren. Naast alle zaken die 'belangrijk' zijn om te weten over Franciscus en Clara, wordt zeker ook aandacht gegeven aan de Regel van de OFS. Hun belangrijke werk over de nieuwe lesstof zal eind 2018 of begin 2019 afgerond en binnen de OFS beschikbaar zijn. In Doortocht

Mozes kreeg de eerste leefregels

willen wij dit jaar in alle zes de uitgaven aandacht besteden aan deze hernieuwde lesstof. In dit eerste artikel gaan we terug naar het allereerste begin van de Regel, namelijk daar waar Mozes de Regel van God kreeg. Daarna zien we aan de hand van een verhaal uit de Talmoed, hoe de rabbiën, in een discussie laten zien hoe zij de regel dynamisch houden.

GESCHIEDENIS VAN DE REGEL

Niet zo lang nadat Franciscus was begonnen om met zijn broeders predikend rond te trekken, meldden zich ook getrouwde mannen en vrouwen die zich bij hen wilden aansluiten. Aan deze gelovige mensen schreef Franciscus in 1221 een brief met leefregels. Deze brief zou later de basis worden van de Regel voor de Derde

Orde. In 1289 krijgt de orde een Regel van paus Nicolaas IV; de brief uit 1221 diende hiertoe als basis. Deze Regel blijft voor de Derde Orde van gelding tot aan het eind van de 19de eeuw. In de 20ste eeuw kwam er een proces van vernieuwing op gang. Onder paus Pius X, zelf lid van de Derde Orde en paus van 1903 tot 1914, waren er enige aanpassingen. Ook na het Tweede Vaticaanse Concilie in 1962 kwamen er aanpassingen in de Regel van de OFS. In 1966 begon het werk aan een nieuwe regel, die op 24 juni 1978 door paus Paulus VI werd goedgekeurd. Naast de lesstof, opgeschreven in 'De 7 stappen' en de 'Lesbrieven van Fonck' gebruiken wij in de OFS sinds 2002 ook het gele boekje, met de titel; 'Regel en Generale Constituties van de Franciscanese Lekenorde'. Dit is een Vlaams - Nederlandse uitgave.

DE REGEL

Hoe gaan wij vandaag de dag nu om met de Regel, wat zegt die ons nog in deze tijd? Al zo'n 3500 jaar geleden kreeg Mozes de eerste leefregels aan de mens gegeven; op de berg Sinai ontving hij van God de 10 geboden. Al zo'n 3500 jaar praten de mensen erover hoe je deze leefregels moet uitleggen, moet interpreteren. Is het een strenge wet, of een vriendelijke richtingaanwijzer? Zijn de regels tijd-

loos of mag je ze juist naar de tijdgeest actualiseren en verstaan? Dat gaat ook op voor onze OFS-Regel: geldt voor ons hetzelfde? Lezen wij het als een statische of een dynamische regel? Zijn alle OFS-ers verplicht om dezelfde opvattingen over de Regel te hanteren? Wat halen we er allemaal bij om ons gelijk te krijgen? Is een meerderheid van belang? In ieder geval staat discussiëren over onze OFS-Regel garant voor boeiende bijeenkomsten in onze broederschappen.

Hoe verschillend je over wetten en regels kan denken wordt mooi geïllustreerd in het onderstaande verhaal uit de Joodse geschiedenis. Het verhaal symboliseert hoe de rabbijnen met meningsverschillen over de Regel omgaan. Veel leesplezier.

RABBI ELIEZER

Het verhaal draait om een discussie tussen een aantal rabbijnen, waarbij rabbi Eliezer met zijn mening tegenover de anderen staat. Het verhaal in de Babylonische Talmoed gaat dan verder: Rabbi Eliezer probeerde van

alles om de anderen te overtuigen, maar slaagde er niet in. Daarop zei hij: als mijn mening juist is, (als ik het goed zie hoe je de Regel moet uitleggen) laat dan deze Johannesbroodboom het bewijzen! En de boom ging honderd meter verder staan. Sommigen zeggen: zelfs vierhonderd meter! Maar de andere rabbijnen zeiden: een Johannesbroodboom is geen bewijs. Hierna sprak hij: als mijn mening juist is, laat dan de rivier het bewijzen! En de rivier stroomde terug. Maar de anderen zeiden: een rivier is geen bewijs. Daarna zei hij: als mijn mening juist is, laten de wanden van dit leerhuis het dan bewijzen. En de wanden van het leerhuis bogen door en stortten bijna naar beneden. Toen stond rabbi Jehoschua, een van de drie rabbijnen, op en zei tegen de wanden: als de geleerden onder elkaar een discussie hebben, wat gaat dat jullie aan. En de wanden stortten niet in, omwille van rabbi Jehoschua, maar zij gingen ook niet weer rechtstaan ter wille van rabbi Eliezer. Ze staan nog gebogen tot nu toe. Toen sprak rabbi Eliezer: als mijn mening juist is, dat dan de hemel het bewijze! Toen sprak een stem uit de hemel: wat hebben jullie tegen rabbi Eliezer? Zijn mening is altijd juist gebleken. Toen stond rabbi Jehoschua op en zei: ze is niet in de hemel (Deut. 30,12). Wat betekent dat: ze is niet in de hemel? Rabbi

Jirmeja antwoordde: de Thora is al op de berg Sinaï gegeven (en is niet meer in de hemel); wij luisteren niet naar de stem uit de hemel, want al vanaf de Sinaï staat in de Thora geschreven: gij moet beslissen volgens de meerderheid.

Deze geschiedenis uit de eerste eeuw typeert de verantwoordelijkheid van de mens. Volgens de rabbijnen is vanaf de Sinaï de Thora gegeven in handen van de mensen. In een nieuwe situatie en in andere tijden met andere gebruiken moeten de Schriftgeleerden samen – met de meerderheid van stemmen – uitmaken, hoe de Thora moet worden uitgelegd. Geen wonder of orakel of stem uit de hemel kan de mens ontslaan van zijn verantwoordelijkheid.

De mening van rabbi Eliezer wordt echter ook opgetekend en bewaard, want deze kan in de toekomst toch belangrijk zijn. Maar hoe de Joden of christenen deze regels door de eeuwen heen ook hebben gelezen of verstaan, hun oorsprong zijn de Woorden van God, gegeven aan Mozes op de berg Sinaï. Woorden van onschatbare waarde.

Leo Koot ofs
*met dank aan Gerard Ris ofm
en Willem Marie Speelman ofs*